

VERENIGINGSARBITRAGE

Kwalitatieve en structurele verenigingsarbitrage in 9 stappen

Inhoud

Elke korfballer een begeleide en opgeleide scheidsrechter	3
Waarom dit handboek?	3
Vorbereiding	4
Stap 1: Zorg voor voldoende draagvlak	4
Stap 2: Zorg voor een goede organisatie	4
Stap 3: Zorg voor een prettig en veilig sportklimaat.....	5
 Acties	6
Stap 4: Maak een verenigingsplan arbitrage	6
Stap 5: Werven	6
Voorbeelden om te werven	7
Stap 6: Opleiden en begeleiden	8
 Nazorg	9
Stap 7: Binden en betrokken houden	9
Stap 8: Waarderen.....	10
Stap 9: Borgen.....	11

Elke korfballer een begeleide en opgeleide scheidsrechter

Elke korfballer een begeleide en opgeleide scheidsrechter in een sociaal veilige sportomgeving, gefaciliteerd door competente (sport)bestuurders. Dat is hoe we onze sport in Nederland willen organiseren. Goed kader blijkt een belangrijk bindingsmiddel voor korfballers om op de vereniging actief te blijven.

Waarom dit handboek?

Voldoende en opgeleide scheidsrechters en beoordelaars/rapporteurs zorgen voor een prettig en veilig sportklimaat. Het streven is om te zorgen dat alle wedstrijden gefloten worden door bekwame scheidsrechters, die indien nodig begeleid worden door beoordelaars en rapporteurs. De kwaliteit en het plezier van het korfballen zal daardoor toenemen.

Als hulpmiddel voor verenigingen om uitvoering te geven aan de inrichting van goed beleid en daaraan gekoppelde activiteiten op het gebied van verenigingsarbitrage is dit handboek gemaakt. In dit handboek worden een aantal stappen beschreven die de verenigingen op weg helpen om te zorgen voor voldoende en opgeleid arbitraal verenigingskader. Vul het vooral zo in zodat het passend is en werkt bij jouw vereniging.

Het handboek bestaat voor een groot deel uit de (goede) ervaringen van de verenigingen die de afgelopen jaren actief bezig geweest zijn met het opstellen en uitvoeren van een verenigingsarbitrageplan. De voorbeelden hebben zich in de praktijk bewezen en daarom delen we ze graag met andere korfbalverenigingen.

Samen

Het uiteindelijke doel is om gezamenlijk te zorgen voor een sportief arbitrageklimaat binnen een vereniging. Een doelstelling van het KNKV is dan ook:

- Serviceverlening op basis van de behoeftes bij verenigingsarbitrage.

Vorbereiding

Om te starten zijn de volgende drie stappen van belang.

1

STAP

Zorg voor voldoende draagvlak

Het bestuur zorgt binnen de vereniging voor een goede communicatie richting leden en andere betrokkenen over het belang van goed en voldoende arbitragekader (verenigingsbreed). Dat kan op verschillende manieren, maar een speciale 'verenigingsavond' over dit onderwerp is aan te bevelen. Er kan daarbij goede uitleg gegeven worden over het waarom, vragen kunnen worden beantwoord en er kan geïnventariseerd worden welke leden een bijdrage willen leveren.

Het is belangrijk om het verenigingsplan arbitrage met de leden en andere betrokkenen te delen en te bespreken. Het moet een plan zijn, dat door de gehele vereniging gedragen wordt en bij zoveel mogelijk leden en betrokkenen bekend is.

Gebruik hier de (communicatie)middelen van de vereniging voor zoals website, sociale media, trainer- of ouderavonden en e-mail.

2

STAP

Zorg voor een goede organisatie

Elke vereniging is gebaat bij een kartrekker, die binnen de vereniging verantwoordelijk is voor het onderdeel 'arbitrage'. Hij of zij kan zich laten bijstaan door een werkgroep. Gezamenlijk zorgen zij voor de invulling en uitvoering van verenigingsplan arbitrage. Communiceer dit binnen je vereniging, zodat leden en vrijwilligers weten bij wie ze met hun vragen over arbitrage terecht kunnen. Kijk voor een voorbeeld op de [website van de Walden](#).

Voorbeeld organogram:

- [Verenigingsorganisatie Arbitrage](#).

3

STAP

Zorg voor een prettig en veilig sportklimaat

Daarvoor zorgen we met zijn allen. Dit betekent dat iedereen binnen de vereniging daaraan een bijdrage levert. Waardering uitspreken voor gewenst gedrag, maar ook durven om iemand op ongewenst gedrag respectvol en consequent aan te spreken. Dat geldt voor kritiek op scheidsrechters, maar ook voor tegenstanders en leden van de eigen vereniging.

Wordt er respectvol met deze mensen omgegaan en als het niet gebeurt, hoe wordt er dan gehandeld? Worden scheidsrechters en tegenstanders welkom geheten? Is er voldoende aandacht en waardering voor het arbitrale kader? Zijn er gedragsregels en wordt positief gedrag beloond? Zo maar een aantal onderwerpen die bijdragen aan een sociaal en veilig sportklimaat.

Zaken die je zou kunnen doen:

- Gedragsregels (arbitrage) opstellen, en dan natuurlijk breed communiceren.
- Maak een vrijwilliger verantwoordelijk voor de ontvangst van scheidsrechters, beoordelaars en rapporteurs en geef ze persoonlijke aandacht.
- Stimuleer leden, ouders, supporters hun kennis van de spelregels te toetsen; beter begrip van de spelregels zorgt voor meer begrip voor de beslissing van scheidsrechters.

Hier ligt de sleutel tot succes! Wanneer je een veilige vereniging en betrokkenheid creëert voor leden, ouders en anderen, dan zijn zij sneller bereid om een actieve rol te vervullen binnen de vereniging en op dit terrein. Verschillende korfbalverenigingen hebben acties ontwikkeld voor een veilige omgeving en om de bewustwording te verbeteren.

Voorbeelden:

- [Gedragsregels omgang scheidsrechters](#) – Tempo.
- [Scheidsrechter bedankt!](#) – SDO.
- [‘Not so great’ kaarten.](#)

Acties

Na het creëren van draagvlak, een goede organisatie en een veilig sportklimaat kun je aan de slag met concrete acties.

4

STAP

Maak een verenigingsplan arbitrage

Wat is er nodig om te zorgen voor voldoende opgeleid arbitraal kader? Dit geldt voor alle geledingen (top-, wedstrijd- en breedtekorfbal). En welke doelstellingen wil je bereiken? Dit kun je vaststellen met het formulier [cursusbehoefte](#).

Op basis van de behoeften wordt een verenigingsplan arbitrage opgesteld, met daaraan gekoppeld een [actieplan](#) waar alle arbitrage activiteiten voor het komende verenigingsjaar aan zijn toegevoegd. Vergeet niet hierbij een begroting op te nemen voor bijvoorbeeld opleidingen of extra's voor scheidsrechters.

- [Voorbeeld actieplan](#).

Voorbeelden arbitrageplannen:

- [Beleidsplan arbitrage de Wâlden](#) (kleinere vereniging)
- [Beleidsplan arbitrage DVO](#) (grotere vereniging)

5

STAP

Werven

Bepalend voor het succes bij het werven van scheidsrechters is om te weten wat globaal de meest bekende redenen zijn om **niet** te gaan fluiten. Als eerste wordt vaak aangegeven dat men er geen zin in heeft, men het niet kan en er geen tijd beschikbaar is. Natuurlijk zijn er leden die echt geen tijd hebben en het is vanzelfsprekend dat niet iedereen kan fluiten, uit de praktijk blijkt dat zo'n zeventig procent van de korfballers zou kunnen fluiten. De echte redenen zijn vaak:

- Gebrek aan goede spelregelkennis.
- Fluiten is best moeilijk.
- Angst voor commentaar (met name tijdens opleiding en bij de eerste wedstrijden).
- Onvoldoende waardering.

Het is in eerste instantie belangrijk om alle leden van de noodzaak van voldoende

arbitrage te overtuigen. Daarna is het zaak om daadwerkelijk leden te gaan zoeken die willen gaan fluiten. Uiteraard is een één op één gesprek het meest succesvol, waarbij dan ook aangegeven kan worden welke arbitrale opleidingen er zijn en op welke wijze deze gevolgd kunnen worden.

Kijk goed welke personen binnen de vereniging een goede invloed hebben op de spelers en oud-spelers. Zij kunnen -ook om het groepsgevoel te versterken- ingeschakeld worden om hun invloed aan te wenden om de leden te enthousiasmeren en mee te doen aan (arbitrage) activiteiten. Bij de jeugdteams kunnen de trainers daarvoor ingezet worden door op de trainingen de jeugd bekend te maken met het fluiten. Bijvoorbeeld bij de partijvormen.

Voorbeelden om te werven

Organiseren van spelregelavonden

Geef tijdig aan dat er een spelregelavond gehouden wordt. Het is zinvol om een attractieve uitnodiging op te stellen en zorg dat deze breed verspreid wordt binnen de vereniging. In elk geval dient de door jouw vereniging gewenste doelgroep aanwezig te zijn. Zorg voor een enthousiaste ervaren spreker (scheidsrechter of oud-scheidsrechter), die de spelregels op een leuke wijze presenteert en zorg dat het een interactieve avond wordt, met bijvoorbeeld spel-elementen als een Tafelspel, een Stoelendans en Petje op, Petje af. Deze spreker kan ook van buiten de vereniging 'aange-trokken' worden (KNKV docent of bekende scheidsrechter). Je kunt hiervoor bijvoorbeeld navraag doen bij het KNKV.

Het [format spelregelavond](#) is een hulpmiddel om een succesvolle spelregelavond te organiseren.

Fluiten is leuk!

Wekelijks fluiten er vele scheidsrechters met veel plezier korfbalwedstrijden. De één heeft de ambitie om een topscheidsrechter te worden, de ander vermaakt zich meer bij het leiden van jeugdwedstrijden, kortom als scheidsrechter zijn verschillende niveaus te bereiken. Hoe kun je als vereniging je leden leren en laten zien dat fluiten leuk kan zijn? De beste omgeving om te wennen aan het fluiten van een korfbalwedstrijd is om dat te doen binnen 'de warmte' van je eigen vereniging. Daarbij is persoonlijke begeleiding belangrijk.

Het kan zijn dat beginnende scheidsrechters niet geheel foutloos fluiten. Ze moeten het tenslotte ook kunnen leren. Om aan beide teams, maar ook bij de toeschouwers, aan te geven dat het een beginnende scheidsrechter is kan het idee van Korbatjo voorkomen dat er commentaar geleverd wordt. In de praktijk is bewezen dat het shirt 'scheidsrechter in opleiding' tachtig procent van het commentaar voorkomt, met andere woorden het wordt tachtig procent leuker om een wedstrijd te fluiten.

Voorbeeld:

- [Fluiten is leuk](#) – De Peelkorf.
- [Shirt Scheidsrechter in opleiding](#) – Korbatjo.

6

STAP

Opleiden en begeleiden

Korfbalmasterz

Vanaf veertien jaar wordt van leden van het KNKV verwacht dat zij een spelregelbewijs halen. Op de site van [Korfbalmasterz](#) kun je de spelregelkennis testen met behulp van foto's en filmpjes. Alle spelregels zijn omschreven in heldere taal en worden verduidelijkt met herkenbare voorbeelden. Zo weet je precies hoe je ze moet toepassen tijdens een wedstrijd en je begrijpt de beslissingen van een scheidsrechter beter.

Na het behalen van het spelregelbewijs kun je kiezen uit een vervolgopleiding:

- [Jeugdscheidsrechter](#) (EF-jeugd en BCD-jeugd)
- [KNKV-scheidsrechter](#)

Jurytafel

Verenigingen die in de zaalcompetitie te maken hebben met de verplichting van een jurytafel/schotklok hebben een drietal functionarissen nodig om de regels rondom de wedstrijden in goede banen te leiden: een juryvoorzitter, schotklokbediener en tijd-/scorewaarnemer.

In de zaalkorfbalcompetitie wordt in de volgende klassen met een schotklok gespeeld: (Res)Korfbal League, (Res)Hoofdklasse senioren, (Res)Overgangsklasse senioren, Eerste klasse senioren, Hoofdklasse A- en B-jeugd en Overgangsklasse A-jeugd. In de Dames zaalcompetitie zijn dat de klassen: Dames (Res)Topklasse, Dames Hoofdklasse, en Dames A-jeugd Hoofdklasse

De [opleiding juryvoorzitter](#) wordt jaarlijks georganiseerd in aanloop naar de zaalcompetitie.

Begeleiding

Goede begeleiding en informatie vooraf is essentieel voor beginnende scheidsrechters. Geef ze vooraf praktische informatie van wat er van hen verwacht wordt en laat ze onder begeleiding oefenen. PKC heeft een instructieboekje ontwikkeld om net beginnende scheidsrechters te ondersteunen bij hun eerste wedstrijden die ze gaan fluiten. Naast de spelregels staan er ook handige tips in die ze kunnen helpen. Bij Sparta, Nijkerk, krijgt een scheidsrechter voor de eerste wedstrijd een tasje met daarin een fluitje, bloknoot, pen, de spelregels en een uitleg van de arbitrage bij Sparta. Dit werkt begripvol en zorgt ervoor dat de drempel voor het fluiten minder groot wordt. Zo kunnen deze leden zich thuis in alle rust voorbereiden op een eerste optreden als scheidsrechter.

- [voorbeeld PKC instructieboekje](#)

Betrek voor een goede begeleiding een [verenigingsbegeleider](#). Een verenigingsbegeleider is betrokken bij de opleiding van jeugdscheidsrechters. Deze begeleiders kunnen nuttige informatie verstrekken wat er van een scheidsrechter verwacht wordt en wat hun rol inhoudt. Hoe beter deze leden worden voorbereid en begeleid, hoe minder spanning er voor een eerste wedstrijd is.

Plezier

Samen plezier beleven is waar het in de sport om draait. Hoe zorg jij er als scheidsrechter voor dat je de regels correct toepast en de sporters met plezier kunt laten sporten? [De 4 inzichten voor de moderne scheidsrechter](#) kunnen hierbij helpen.

Nazorg

Zorg er voor dat scheidsrechters het leuk blijven vinden, dat je ze betrokken houdt. En regel het zo in je organisatie dat er steeds weer opvolging is.

7

STAP

Binden en betrokken houden

Zonder scheidsrechter geen korfbalwedstrijd. Wekelijks fluiten ruim tweeduizend scheidsrechters hun korfbalwedstrijden zowel bij de eigen vereniging of extern vóór hun vereniging. Dat doen ze voor het overgrote deel voor hun plezier én om hun vereniging daarbij te helpen, of het nu om een wedstrijd bij de F-jes gaat, in de lagere klassen van het breedtekorfbal of in de Korfbal League.

Alle scheidsrechters samen zorgen ervoor dat alle teams (inclusief de supporters) een prettige middag hebben. Vaak worden de scheidsrechters bedankt voor het fluiten van een wedstrijd en natuurlijk vinden ook alle verenigingen het fijn dat deze vrijwilligers actief zijn. Helaas gebeurt het ook dat een scheidsrechter een minder prettige wedstrijd gefloten heeft en dan is het goed om daar als vereniging op een correcte manier op te reageren.

Houd een goed gesprek, geef voldoende aandacht en goede begeleiding. Zorg er bijvoorbeeld voor dat je na het gesprek bij de eerstvolgende wedstrijd die te scheidsrechter fluit aanwezig bent. Op deze wijze zorgt de begeleiding er tijdig voor dat deze nare ervaring naar tevredenheid wordt opgelost, voordat deze scheidsrechter zijn fluit aan de wilgen hangt. Dan zijn er natuurlijk ook de 'vreemde' of neutrale scheidsrechters die de vereniging wekelijks bezoeken.

Hoe ervaren zij het als zij een middag bij de vereniging te gast zijn? Om daarachter te komen en zo nodig daar de activiteiten op af te stemmen heeft Dalto de volgende aanpak:

Voorbeeld:

- [Bevragen ervaring externe scheidsrechters bezoek vereniging](#) – Dalto.

Verenigingen kunnen ook een veld- of zaalcommissaris aanstellen om scheidsrechters en boordelaars/rapporteurs op correcte wijze te ontvangen. Daar is iedereen bij gebaat. Vraag een 'gastscheidsrechter' af en toe eens naar zijn ervaringen bij een bezoek aan jouw vereniging, zodat je weet hoe zij de ontvangst en begeleiding zien.

- Voorbeeld [scheidsrechters-ontvangst](#).

Scheidsrechters gaan meestal alleen op pad om wedstrijden te fluiten. Het is belangrijk regelmatig aandacht te geven aan de scheidsrechters van de vereniging en te weten wat er leeft onder de scheidsrechters. Een ander belangrijk aspect is waardering. Dat kun je op verschillende manieren doen.

Voorbeelden:

- [Wall of Fame](#) – DVO.
- Organiseer een vrijwilligersavond ook voor alle scheidsrechters.
- Geef scheidsrechters een presentje aan het einde van het seizoen, rond de feestdagen of tijdens de Week van de Scheidsrechter.
- Geef de scheidsrechters een shirt, tenue, trainingspak, sporttas, zoals spelers die vaak krijgen via sponsoren.
- Neem een rubriek op in het verenigingsblad of op de site waar de KNKV-scheidsrechters elk weekend naar toe gaan om te fluiten.
- Publiceer met enige regelmaat een overzicht van de gefloten wedstrijden in het kader van de rompregeling Arbitrage en laat zien dat deze leden zorgen voor een mooi resultaat.
- Maak de scheidsrechter(s) van je vereniging zichtbaar(der), (dit geldt ook voor de beoordelaars en rapporteurs van de vereniging).

Tevredenheidsmeting

Is er met enige regelmaat contact met de scheidsrechters? Worden ze voldoende gefaciliteerd? Is er aandacht voor een scheidsrechter na een vervelende ervaring? Zaken waarover nagedacht moet worden binnen de vereniging en belangrijk is om dit op een goede manier ingevuld te krijgen.

Voorbeelden hoe je tevredenheid kunt meten:

- Houd één keer per jaar een digitale enquête onder de actieve jeugd-, verenigings- of KNKV-scheidsrechters.
- Organiseer een informele sfeervolle avond met een hapje en drankje voor alle arbitrage vrijwilligers en ga met ze in gesprek. Luister naar ze, vraag wat de vereniging (nog meer) voor hen zou kunnen doen en geef aan hoe blij de vereniging met ze is. Hoe je zo'n avond kunt organiseren lees je in het hulpmiddel '[Tevredenheidsmeting](#)'.

Week van de Scheidsrechter

Als extra waardering kun je plannen bedenken om mee te doen aan de jaarlijkse [Week van de Scheidsrechter](#). Deze Week van de Scheidsrechter vindt altijd in oktober plaats en is een initiatief vanuit NOC*NSF dat het KNKV van harte ondersteunt.

9

STAP

Borgen

Wanneer je als vereniging het goed voor elkaar hebt met je scheidsrechters is het belangrijk en fijn om hiervan langdurig profijt te hebben. Borging is daarom belangrijk.

Scheidsrechters kunnen geblesseerd raken of beoordelaars/rapporteurs stoppen. En ook de werkgroep of arbitragecommissie gaat niet eeuwig door. Zorg daarom voor continuïteit. Bespreek het arbitrageplan jaarlijks (bijvoorbeeld op de ALV) en stel het indien nodig bij.

Zorg verder voor een structurele aanpak voor het werven en opleiden van scheidsrechters. Een opleidingsplan en een jaarlijkse investering in het opleiden van goed en voldoende arbitraal kader is hierbij van belang. Dit geldt voor KNKV-scheidsrechters en beoordelaars/rapporteurs, maar ook voor de verenigingsarbiters. Zo laten we nog meer korfballers met plezier spelen in een veilige sportomgeving.

Fluitend het veld in!
Daar zorgen we samen voor.